

Innehåll

A2-språk	2
Allmänna riktlinjer för undervisning i främmande språk.....	2
Läroämnets övergripande syfte åk 5-9.....	2
Riktlinjer och arbetsupplägg för åk 5-6	3
Specifikt innehåll enligt språk	4
Mål, kompetenser och kunskapskriterier för åk 5-6	6
Riktlinjer och arbetsupplägg för åk 7-9	9
Centralt innehåll för åk 7-9.....	10
Specifikt innehåll enligt språk	11
Mål, kompetenser och kunskapskriterier för åk 7-9	14

A2-språk

Allmänna riktlinjer för undervisning i främmande språk

I den åländska grundskolan ska språkprogrammet för kommunens skolor beskrivas i utbildningsstadgan. Kommunen ska välja vilka språk som erbjuds. Språk som enligt lag kan erbjudas är finska, tyska, franska, ryska och spanska. Ämnesdelen i läroplanen för A2- och B1-språk följer gemensamt syfte, riktlinjer och arbetsupplägg samt centralt innehåll. Som tillägg till det centrala innehållet har varje språk ett specifikt innehåll utgående från språkets karaktär.

Undervisningen av främmande språk i grundskolan delas in i A1-språk som inleds i årskurs 3, vilket är engelska. A2-språk inleds i årskurs 5, som kan vara något av de språk som kommunen erbjuder. B1-språk inleds i årskurs 7 och B2-språk i årskurs 8 om kommunen väljer att erbjuda det.

Läroämnets övergripande syfte åk 5-9

Språk är en förutsättning för lärande och tänkande. Syftet med språkundervisningen är att eleven ska utveckla sådana kunskaper och färdigheter som behövs i vardagliga språksituationer och för fortsatta studier. I undervisningen ska huvudvikten läggas vid att inspirera eleven att våga använda sig av språk. Studierna ska ge eleven verktyg att använda språk i olika sammanhang och för olika mottagare.

Undervisningen ska väcka elevens intresse för den språkliga och kulturella mångfalden i skolan och samhället samt skapa möjlighet för eleven att kommunicera i språkmiljöer som känns autentiska. Eleven ska lära sig värdesätta andra språk, människorna som talar dem och olika kulturer. Undervisningen ska förmedla nytta och glädjen av språkkunskaper för att kunna bli en delaktig samhällsmedborgare. Undervisningen ska ha ett normmedvetet förhållningssätt och bidra till att främja jämlikhet, jämställdhet och gemenskap samt lyfta värdet av mångfald.

Eleven och elevgrupperna ges möjligheter att bilda nätverk och kommunicera med elever från andra språkgrupper. Digitala verktyg erbjuder en naturlig möjlighet att genomföra språkundervisningen i autentiska situationer och utifrån elevens kommunikationsbehov. I takt med att ordförrådet och strukturerna utvecklas, utvecklas också de kommunikativa färdigheterna och förmågan att söka information. Språkundervisningen ska utveckla multilitteracitet och ta upp olika texter. Texterna väljs med hänsyn till aktuella teman och elevens intressen.

Riktlinjer och arbetsupplägg för åk 5-6

Undervisningen ska ge eleven möjlighet att i en trygg miljö utveckla sitt självförtroende som språkutövare. Det talade språket betonas och texter och skriftliga övningar används som ett stöd för det talade språket.

Arbetet sker genom pararbete, smågruppsarbete, lärande tillsammans och individuellt i olika typer av lärmiljöer. Eleven ska få möjlighet att pröva sina språkkunskaper genom bland annat lek, sång, spel och drama. Undervisningen ska sträva till att skapa lärandesituationer som upplevs intressanta och nära elevens vardag. Kommunikativa övningar ska kännas autentiska och eleven ska kunna förstå övningarnas relevans. Digitala verktyg integreras i undervisningen på ett naturligt sätt och samarbete med aktörer utanför skolan uppmuntras.

Funktionella metoder där eleven erbjuds fysisk aktivitet, delaktighet och interaktion uppmuntras i undervisningen. En helhetsskapande undervisning genom bland annat ämnesövergripande samarbete uppmuntras.

Centralt innehåll för åk 5-6

Förmåga att kommunicera

Innehållet väljs utgående från aktuella teman och elevens vardag med målet att väcka elevens nyfikenhet för språk. Eleven ska få möjlighet att öva användningen av språket i enkla elevnära situationer. Eleven lär sig grunderna i språket genom till exempel sång, lek, spel och drama.

- vanliga frågor och fraser
- berätta om sig själv, sin familj, skola och fritid
- att säga vems något är, vem som har, får och ger något
- enkla tidsuttryck
- dialoger

Förmåga att tolka texter

Eleven introduceras till ord och strukturer genom att få lyssna på och läsa enkla texter kopplade till elevens vardag. Elevens ordförråd byggs upp genom bland annat ordbanker och tematiska helheter.

- sånger, korta berättelser och ramsor
- enkla instruktioner och beskrivningar
- texter med gradvis ökat ordförråd
- dialoger

Förmåga att producera texter

Eleven får öva att skriva ord, meningar och kortare texter med hjälp av olika stödmaterial.

- bildtexter
- korta brev och meddelanden

Kulturellt språkbruk

Eleven ska introduceras till andra kulturer där språket som undervisas används och ges möjlighet att jämföra med den åländska kulturen.

- realia
- språkbruk i olika medier

Färdigheter för språkstudier

Eleven introduceras till språkets uppbyggnad och grundläggande grammatik genom att få möjlighet att använda språket i praktiska övningar. Undervisningen i grammatik ska ha starkt fokus på praktisk tillämpning. Undervisningen ska lyfta vikten av att kunna göra sig förstådd med ringa kunskaper i språk.

- ordförråd och strukturer
- grundläggande grammatik

Specifikt innehåll enligt språk

Finska

Eleven ska få bekanta sig med typiska drag i det finska språket, med den finska kulturen och med finska språkmiljöer. Undervisningen fäster uppmärksamhet vid skillnader mellan talad och skriven finska och att jämför det finska språket med andra språk eleven studerar. Eleven ska lära sig att förstå talad finska, att muntligt använda språket i enkla vardagliga situationer, att läsa, förstå och skriva okomplicerad text. Språkvetenskapliga begrepp används för att förbereda eleven för vidare språkstudier.

Grundläggande grammatik som tas upp är:

- nominativ singular och plural
- genitiv singular
- ablativ och allativ i singular
- adessiv och inessiv i singular
- partitiv singular
- jakande och nekande presens
- ordningstal i grundform

I den åländska grundskolan finns inte modersmålsinriktad finska som valmöjlighet. En elev som har en tvåspråkig bakgrund, med finska som det andra språket, kan ges möjlighet att fördjupa sig i det finska språket och kulturen genom individuella uppgifter för att främja elevens språkutveckling.

Tyska

Eleven ska få kännedom om levnadsförhållanden, kultur- och samhällsliv hos de som talar tyska. Eleven ska lära sig att förstå talad tyska, att muntligt använda språket i enkla vardagliga

situationer, att läsa, förstå och skriva okomplicerad text. Undervisningen ska sträva till att eleven från början får lära sig ett så naturligt och korrekt uttal som möjligt med för språket karakteristisk betoning, rytm och intonation.

- Substantiv
 - bestämd och obestämd artikel
 - singular och plural
- Verb
 - presens av verb som följer ett regelbundet mönster och av *haben* och *sein*
 - perfekt av regelbundna verb
- Pronomen
 - personliga i subjektsform
- Räkneord
 - grundtal och ordningstal
- Frågeord

Franska

Eleven ska få kännedom om levnadsförhållanden, kultur- och samhällsliv hos de som talar franska. Eleven ska lära sig att förstå talad franska, att muntligt använda språket i enkla vardagliga situationer, att läsa, förstå och skriva okomplicerad text. Undervisningen ska sträva till att eleven från början får lära sig ett så naturligt och korrekt uttal som möjligt med för språket karakteristisk betoning, rytm och intonation.

- Substantiv
 - bestämd och obestämd form i singular och plural
- Verb
 - presens av första konjugationen och av *être* och *avoir*
- Pronomen
 - personliga i subjektsform
 - possessiva i singular
- Räkneord
 - grundtal
- Grundläggande frågeord

Spanska

Eleven ska få kännedom om levnadsförhållanden, kultur- och samhällsliv hos de folk som talar spanska. Eleven ska lära sig att förstå talad spanska, att muntligt använda språket i enkla vardagliga situationer, att läsa, förstå och skriva okomplicerad text. Undervisningen ska sträva till att eleven från början får lära sig ett så naturligt och korrekt uttal som möjligt med för språket karakteristisk betoning, rytm och intonation.

- Substantiv
 - bestämd och obestämd form i singular och plural

- Verb
 - presens av regelbundna verb samt av *ser, estar och tener*
- Pronomen
 - personliga i subjektform
 - possessiva i singular
- Räkneord
 - grundtal
- Frågeord

Ryska

Eleven får bekanta sig med hur livet kan se ut för olika ryskspråkiga jämnåriga på ryska språkområden. Eleven får lära sig att förstå talad ryska, att muntligt använda språket i enkla vardagliga situationer, använda det ryska alfabetet, läsa, förstå och skriva okomplicerad text. Undervisningen ska sträva till att eleven från början får lära sig ett så naturligt och korrekt uttal som möjligt med för språket karakteristisk betoning, rytm och intonation.

- Substantiv
 - genus, singular (nominativ, prepositionalis) och plural (nominativ)
- Adjektiv
 - genus, singular (nominativ) och plural (nominativ)
- Verb
 - infinitiv, presens, preteritum och sammansatt futurum, att ha -uttryck
- Pronomen
 - Personliga pronomen, possessiva pronomen, demonstrativa pronomen
- Räkneord
 - Grundtal
- Frågeord

Mål, kompetenser och kunskapskriterier för åk 5-6

I undervisningen ska bedömningen vara handledande och sporrande. Bedömningen och återkopplingen ska vara mångsidig, konkret och utveckla förmågan att lära sig. Genom formativa arbetssätt blir bedömningen en naturlig del av läroprocessen. Den europeiska språkportfolion eller andra liknande utvärderingsverktyg kan användas vid självutvärdering.

Bedömning av arbetet ingår som en del av bedömningen i alla läroämnen. Elevens arbete och inställning ska beaktas när vitsord bildas och kan till viss del påverka bedömningen både höjande och sänkande. Följande bör beaktas:

- aktivitet och deltagande vid genomgångar och diskussioner
- självständigt arbete enligt instruktioner
- ansvar över hemuppgifter och material.

I årskurserna 5-6 är det specifika uppdraget för A2-språkundervisningen:

- att utveckla elevens intresse för språk och kultur
- att utveckla elevens självförtroende som språkutövare
- att utveckla elevens grundläggande ordförråd.

Undervisningsmål	Lärandemål	Kompetens som anknyter till målet	Kriterier för vitsordet 5 vid slutet av åk 6	Kriterier för vitsordet 8 vid slutet av åk 6	Kriterier för vitsordet 10 vid slutet av åk 6 (utöver att eleven uppnår kriterierna för vitsordet 8 så krävs följande)
Utveckla elevens intresse för språk och stöda elevens självförtroende som språkutövare.	Eleven utvecklar intresse för språk samt utvecklar vilja och mod att använda språket.	A, B, C, D, E, F, H		<i>Intresse och självförtroende utvärderas men används inte som grund för bedömning.</i>	
Synliggöra elevens lärandeprocess genom att låta eleven ställa upp mål för sitt lärande samt skapa möjlighet för självutvärdering och kamratrespons.	Eleven utvecklar förmågan att utvärdera sitt lärande.	B, C, E		<i>Självutvärdering och kamratrespons används inte som grund för bedömning.</i>	
Förmåga att kommunicera					
Undervisningsmål	Lärandemål	Kompetens	Kriterier för vitsordet 5 vid slutet av åk 6	Kriterier för vitsordet 8 vid slutet av åk 6	Kriterier för vitsordet 10 vid slutet av åk 6
Skapa möjligheter för eleven att öva kommunikation i elevnära situationer genom att tala och lyssna samt utveckla ett basordförråd.	Eleven utvecklar förmåga att kommunicera och ett basordförråd.	A, B	Eleven kan med korta satser svara på enkla frågor som gäller eleven själv. (A1.1)	Eleven använder sig av det mest centrala ord- och uttrycksförrådet och kan berätta om elevnära situationer med enkla ord. (A1.2)	Eleven kan berätta om sig själv och sin närmaste krets på ett naturligt sätt. (A1.3)
Handleda eleven att använda olika tillvägagångssätt och språkstrategier för att nå fram med sitt budskap och förstå	Eleven utvecklar förmåga att använda olika språkstrategier.		Eleven använder sig av sitt modersmål eller gester för att nå fram	Eleven kan be samtalspartnern att upprepa sig eller prata långsammare för	Eleven behöver delvis stöd av sin samtalspartner, men kan delta i enkla

samtalspartnern i en muntlig kommunikationssituation.			och förstå. (A1.1)	att vara delaktig i samtalet. (A1.2)	dialoger. (A1.3)
Förmåga att tolka texter					
Undervisningsmål	Lärandemål	Kompetens	Kriterier för vitsordet 5 vid slutet av åk 6	Kriterier för vitsordet 8 vid slutet av åk 6	Kriterier för vitsordet 10 vid slutet av åk 6
Erbjuda eleven möjlighet att lyssna till olika vardagsnära och för eleven intressanta texter.	Eleven utvecklar sin hörförståelse och förmågan att förstå olika typer av texter.	A, D, E	Eleven förstår de vanligaste orden och fraserna i elevnära sammanhang. (A1.1)	Eleven förstår korta satser, frågor och uppmaningar i elevnära sammanhang. (A1.2)	Eleven kan följa enkla samtal som anknyter till konkreta situationer. (A1.3)
Handleda eleven att läsa och förstå olika typer av korta texter.	Eleven utvecklar förmågan att läsa och tolka olika typer av texter.	A, B, E	Eleven känner igen och förstår bekanta ord och korta fraser med stöd av bilder. (A1.1)	Eleven förstår mycket korta och enkla texter som anknyter till elevnära sammanhang. (A1.2)	Eleven kan plocka ut enkel information ur en kort text. (A1.3)
Förmåga att producera texter					
Undervisningsmål	Lärandemål	Kompetens	Kriterier för vitsordet 5 vid slutet av åk 6	Kriterier för vitsordet 8 vid slutet av åk 6	Kriterier för vitsordet 10 vid slutet av åk 6
Stöda eleven att producera korta texter och meddelanden med hjälp av olika stödmaterial.	Eleven utvecklar förmåga att producera text.	A, B, C	Eleven kan skriva vissa bekanta ord och fraser. (A1.1)	Eleven kan skriva korta meningar om bekanta ämnen. (A1.2)	Eleven kan skriva korta enkla texter om vardagliga erfarenheter. (A1.3)
Handleda eleven att utveckla ett basordförråd samt introducera eleven till vanliga strukturer.	Eleven utvecklar ett basordförråd.	A, C, E	Eleven har ett begränsat basordförråd och känner till ett antal enskilda uttryck. (A1.1)	Eleven kan grundläggande ord och uttryck. (A1.2)	Eleven behärskar ord och uttryck kopplade till elevens vardag. (A1.3)
Kulturellt språkbruk					
Undervisningsmål	Lärandemål	Kompetens	Kriterier för vitsordet 5 vid slutet av åk 6	Kriterier för vitsordet 8 vid slutet av åk 6	Kriterier för vitsordet 10 vid slutet av åk 6
Handleda eleven att öka sin kännedom om uttryck som kan användas i och som	Eleven utvecklar kunskaper om		Eleven kan använda några typiska artighetsfraser	Eleven kan använda några av de allra vanligaste artighetsfraserna	Eleven kan använda vanliga artighetsfraser

hör till artigt språkbruk.	artigt språkbruk.		i mycket rutinmässiga sociala sammanhang. (A1.1)	i rutinmässiga sociala sammanhang. (A1.2)	i rutinmässiga sociala sammanhang. (A1.3)
Handleda eleven att utveckla kunskaper om kultur kopplat till språket som undervisas och skapa möjligheter för reflektion kring skillnader och likheter mellan andra kulturer och Åland.	Eleven utvecklar kunskaper om språk och kultur.			Används inte som grund för bedömning.	
Färdigheter för språkstudier					
Undervisningsmål	Lärandemål	Kompetens	Kriterier för vitsordet 5 vid slutet av åk 6	Kriterier för vitsordet 8 vid slutet av åk 6	Kriterier för vitsordet 10 vid slutet av åk 6
Introducera eleven till uppbyggnad och grundläggande grammatik genom praktiska övningar.	Eleven utvecklar förståelse för grundläggande grammatik.	A, E	Eleven känner till den mest elementära grammatiken.	Eleven kan tillämpa en del strukturer och delar av den elementära grammatiken.	Eleven behärskar de vanligaste strukturerna och en del av den elementära grammatiken.

Riktlinjer och arbetsupplägg för åk 7-9

Undervisningen ska stöda eleven att mångsidigt använda språk för att kommunicera och söka information. Målet för undervisningen är att stöda eleven att fördjupa de kunskaper som inhämtats i de tidigare årskurserna, utveckla elevens språkliga medvetenhet och slutledningsförmåga och samtidigt främja elevens färdigheter för språkstudier.

Undervisningen ska vidareutveckla elevens självförtroende som språkutövare. Det talade språket betonas och texter och skriftliga övningar ska användas som ett stöd för det talade språket. Arbetet ska ske genom pararbete, smågruppsarbete och lärande tillsammans i olika typer av lärmiljöer. Undervisningen ska sträva till att skapa lärandesituationer som upplevs intressanta och nära elevens vardag. Kommunikativa övningar ska kännas autentiska och eleven ska kunna förstå övningarnas relevans. Digitala verktyg integreras i undervisningen på ett naturligt sätt och samarbete med aktörer utanför skolan uppmuntras.

Funktionella metoder där eleven erbjuds fysisk aktivitet, delaktighet och interaktion uppmuntras i undervisningen. En helhetsskapande undervisning genom bland annat ämnesövergripande samarbete uppmuntras.

Centralt innehåll för åk 7-9

Förmåga att kommunicera

Innehållet väljs med beaktande av elevens vardag, intressen och aktuella händelser. Eleven ska få lära sig att använda språket för olika syften och olika mottagare. Eleven ska ges möjligheter att praktiskt öva muntlig kommunikation i övningar som känns autentiska och utveckla kommunikationsstrategier för att nå fram med sitt budskap.

- fria och styrda samtalsövningar om vardagliga situationer
- intervjuer och diskussioner
- korta presentationer

Förmåga att tolka texter

Eleven ska utveckla ordförråd och strukturer genom att bekanta sig med olika typer av texter, som t.ex. kortare berättelser, skådespel, intervjuer och sångtexter. Eleven ska få öva sig att hitta information på språket som undervisas. Genom övningar där eleven får lyssna till vardagsnära, aktuella och för eleven intressanta texter utvecklas elevens hörförståelse.

- texter med gradvis ökat ordförråd och svårighetsgrad, även extensivt
- gradvis ökad tonvikt på information och upplevelse

Förmåga att producera texter

Eleven ska ges möjlighet att producera olika typer av texter för mottagare i varierade sammanhang. Eleven får producera kortare texter med hjälp av olika stödmaterial och ges möjlighet att producera texter som stöder fortsatta språkstudier.

- enkla faktatexter
- korta berättande texter

Kulturellt språkbruk

Eleven får möjlighet att vidareutveckla kännedomen om kulturer där språket som undervisas används och ges möjlighet att jämföra med den åländska kulturen.

- realia
- språkbruk i olika medier

Färdigheter för språkstudier

Eleven ska få möjlighet att vidareutveckla sin förståelse för språkets uppbyggnad och grundläggande grammatik. Undervisningen i grammatik ska ha starkt fokus på praktisk tillämpning. Undervisningen ska lyfta vikten av att kunna göra sig förstådd med ringa kunskaper i språk.

- ordförråd och strukturer
- funktionell grammatik

Specifikt innehåll enligt språk

Finska

Eleven ska få bekanta sig med typiska drag i det finska språket, med den finska kulturen och med finska språkmiljöer och släktspråk. Undervisningen fäster uppmärksamhet vid skillnader mellan talad och skriven finska och att jämför det finska språket med andra språk eleven studerar. Språkvetenskapliga begrepp används för att förbereda eleven för vidare språkstudier.

Strukturer

- lokalkasus i singular och plural
- ackusativ- och partitivobjekt
- tidsuttryck (fördjupning)
- imperativ 2. person singular
- infinitiv I
- jakande och nekande preteritum
- jakande och nekande perfekt och pluskvamperfekt
- possessivsuffix i huvuddrag
- konditionalis
- pluralböjning
- grundtal och ordningstal
- övriga relevanta grammatiska strukturer

I den åländska grundskolan finns inte modersmålsinriktad finska som valmöjlighet. En elev som har en tvåspråkig bakgrund, med finska som det andra språket, kan ges möjlighet att fördjupa sig i det finska språket och kulturen genom individuella uppgifter för att främja elevens språkutveckling.

Tyska

Eleven ska få kännedom om levnadsförhållanden, kultur- och samhällsliv hos de folk som talar tyska. Eleven ska lära sig att förstå talad tyska, att muntligt använda språket i enkla vardagliga situationer, att läsa, förstå och skriva okomplicerad text. Undervisningen ska sträva till att eleven från början får lära sig ett så naturligt och korrekt uttal som möjligt med för språket karakteristisk betoning, rytm och intonation.

- Substantiv
 - o ackusativ- och dativobjekt
- Prepositioner

- med akkusativ och/eller dativ
- Verb
 - modala hjälpverb
 - regelbundna och oregelbundna verb i presens och perfekt
 - perfekt med *sein*
 - preteritum
 - imperativ
- Pronomen
 - personliga pronomen i akkusativ och dativ
 - possessiva pronomen i akkusativ och dativ
- Räkneord
 - ordningstal
- Bisatser

Franska

Eleven ska få kännedom om levnadsförhållanden, kultur- och samhällsliv hos de folk som talar franska. Eleven ska lära sig att förstå talad franska, att muntligt använda språket i enkla vardagliga situationer, att läsa, förstå och skriva okomplicerad text. Undervisningen ska sträva till att eleven från början får lära sig ett så naturligt och korrekt uttal som möjligt med för språket karakteristisk betoning, rytm och intonation.

- Substantiv
 - genitiv
 - partitiv artikel
- Verb
 - vanliga oregelbundna verb i presens
 - andra och tredje konjugationens verb i presens
 - passé composé
 - l'imparfait
 - futurum
 - imperativ
 - reflexiva verb
- Adjektiv
 - komparation
 - placering och böjning
- Pronomen
 - personliga pronomen som direktobjekt och indirektobjekt
 - possessiva
 - demonstrativa
- Räkneord
 - ordningstal

- Prepositioner
- Negationer
- Frågeord och frågekonstruktioner

Spanska

Eleven ska få kännedom om levnadsförhållanden, kultur- och samhällsliv hos de folk som talar spanska. Eleven ska lära sig att förstå talad spanska, att muntligt använda språket i enkla vardagliga situationer, att läsa, förstå och skriva okomplicerad text. Undervisningen ska sträva till att eleven från början får lära sig ett så naturligt och korrekt uttal som möjligt med för språket karakteristisk betoning, rytm och intonation.

- Substantiv
 - bestämd och obestämd form i singular och plural
 - genitiv
- Verb
 - presens av regelbundna verb
 - vanliga oregelbundna verb i presens
 - perfekt av regelbundna och oregelbundna verb
 - perifrastiskt futurum
 - gerundium
 - reflexiva verb
 - diftongerande verb
 - verb som kräver dativobjekt
- Adjektiv
 - komparation
 - placering och böjning
- Pronomen
 - personliga pronomen som subjekt och direktobjekt
 - possessiva
 - demonstrativa
- räkneord
 - grundtal 0-1000
 - ordningstal 1-5
- prepositioner
- muy/mucho
- frågeord och frågekonstruktioner

Ryska

Eleven får följa med hur livet kan se ut för olika ryskspråkiga jämnåriga på ryska språkområden. Eleven får lära sig att förstå talad ryska, att muntligt använda språket i enkla vardagliga situationer, att läsa, förstå och skriva okomplicerad text. Undervisningen ska sträva till att eleven får lära sig ett så naturligt och korrekt uttal som möjligt med för språket karakteristisk betoning, rytm och intonation.

- Substantiv
 - o alla kasusformer i singular
 - o aktuella kasusformer i plural
- Adjektiv
 - o långa och korta former
 - o komparation
- Prepositioner
 - o prepositionalis
 - o ackusativ
 - o instrumentalis
- Verb
 - o verbböjningen och aspekt, rörelseverb, imperativ, konditionalis, måste - uttryck, introduktion till gerundier och particip, passiv
- Pronomen
 - o personliga pronomen
 - o possessiva pronomen
 - o demonstrativa pronomen
- Räkneord
 - o ordningstal

Mål, kompetenser och kunskapskriterier för åk 7-9

Slutbedömningen genomförs det läsår då ämnesstudierna avslutas i respektive ämne. Genom slutbedömningen definierar läraren hur väl eleven vid slutet av studierna har uppnått kunskapskriterierna för lärokursen, även tidigare prestationer tas i beaktande. Slutsvitsordet bestäms så att läraren jämför elevens kunskaps- och färdighetsnivå med de kunskapskriterier som finns i läroplanen.

Eleven bedöms med vitsordet åtta (8) ifall eleven har uppnått en nivå som utgör ett genomsnitt av den kunskaps- och färdighetsnivå för de olika delområdena som beskrivs i kunskapskriterierna. Om eleven inom något delområde nått högre än nivån för vitsordet åtta kan detta kompensera en något lägre prestationsnivå inom ett annat delområde.

Bedömning av arbetet ingår som en del av bedömningen i alla läroämnen. Elevens arbete och inställning ska beaktas när vitsord bildas och kan till viss del påverka bedömningen både höjande och sänkande. Följande bör beaktas:

- aktivitet och deltagande vid genomgångar och diskussioner

- självständigt arbete enligt instruktioner
- ansvar över hemuppgifter och material.

Undervisningsmål	Lärandemål	Kompetens som anknyter till målet	Kriterier för vitsordet 5 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 8 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 10 vid slutet av åk 9 (utöver att eleven uppnår kriterierna för vitsordet 8 så krävs följande)
Vidareutveckla elevens intresse för alla delområden i A2-språk samt stöda elevens självförtroende som språkutövare.	Eleven vidareutvecklar intresse och självförtroende för alla delområden i A2-språk.	A, B, C, D, E, F, H		<i>Intresse och självförtroende utvärderas men används inte som grund för bedömning.</i>	
Synliggöra elevens lärandeprocess genom att låta eleven ställa upp mål för sitt lärande samt skapa möjlighet för självutvärdering och kamratrespons.	Eleven utvecklar förmågan att utvärdera sitt lärande.	B, C, E		<i>Självutvärdering och kamratrespons används inte som grund för bedömning.</i>	

Förmåga att kommunicera

Undervisningsmål	Lärandemål	Kompetens	Kriterier för vitsordet 5 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 8 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 10 vid slutet av åk 9
Uppmuntra eleven att aktivt delta i olika slag av vardagliga kommunikationssituationer och vidareutveckla förmågan att kommunicera.	Eleven utvecklar förmåga att delta i kommunikationssituationer.		Eleven reder sig i rutinmässiga kommunikationssituationer men tar ibland stöd av sin samtalspartner. (A1.3)	Eleven kan utbyta tankar eller information i bekanta och vardagliga situationer och stundtals hålla igång en konversation. (A2.1)	Eleven kan relativt obehindrat kommunicera, delta i diskussioner och uttrycka sina åsikter i vardagliga kommunikationssituationer. (B1.1)
Handleda eleven att använda olika tillvägagångssätt och språkstrategier för att nå fram med sitt budskap och förstå samtalspartnern i en muntlig kommunikationssituation.	Eleven utvecklar förmåga att använda språkstrategier för att nå fram med sitt budskap.		Eleven deltar i kommunikation men behöver hjälpmedel. Eleven måste ofta be samtalspartnern att förtydliga eller upprepa. (A1.3)	Eleven deltar i allt högre grad i kommunikation. Eleven använder mer sällan nonverbala uttryck. Måste relativt ofta be samtalspartnern upprepa eller förtydliga och kan i någon mån utnyttja	Eleven kan i någon mån ta initiativ i olika skeden av en kommunikationssituation och försäkra sig om att samtalspartnern har förstått budskapet. Eleven kan omskriva eller byta ut obekanta

				samtalspartners uttryck i sin egen kommunikation. (A2.1)	ord eller omformulera sitt budskap och kan diskutera betydelsen av obekanta uttryck. (B1.1)
Förmåga att tolka texter					
Undervisningsmål	Lärandemål	Kompetens	Kriterier för vitsordet 5 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 8 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 10 vid slutet av åk 9
Skapa möjligheter för eleven att lyssna till olika vardagsnära, aktuella och för eleven intressanta texter.	Eleven utvecklar hörförståelse.		Eleven förstår med hjälp av kontexten långsamt tal som innehåller enkla, bekanta ord och uttryck. (A1.3)	Eleven förstår tydligt tal som innehåller enkla, bekanta ord och uttryck. Eleven förstår det centrala innehållet i korta, enkla budskap. (A2.1)	Eleven förstår det väsentliga och vissa detaljer i tydligt och relativt långsamt allmänspråkligt tal. Eleven förstår tal som bygger på gemensam erfarenhet eller allmän kunskap. (B1.1)
Handleda eleven att läsa och förstå olika texter.	Eleven utvecklar förmåga att läsa och tolka texter.		Eleven förstår skriven text som innehåller enkla, bekanta ord och uttryck och kan plocka ut enkel information ur en kort text. (A1.3)	Eleven förstår det centrala innehållet i korta, enkla texter och grundtankarna i en förutsägbar text som innehåller ett bekant ordförråd. Eleven klarar mycket enkel slutledning med hjälp av kontexten. (A2.1)	Eleven urskiljer även utan förberedelse det centrala innehållet, nyckelord och viktiga detaljer i enklare texter. (B1.1)
Förmåga att producera texter					
Undervisningsmål	Lärandemål	Kompetens	Kriterier för vitsordet 5 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 8 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 10 vid slutet av åk 9
Handleda eleven att producera olika texter för olika syften och mottagare.	Eleven utvecklar förmåga att producera text för olika syften och mottagare.		Eleven kan med ett begränsat uttrycksförråd skriva om vardagliga ämnen samt skriva enkla meddelanden. (A1.3)	Eleven kan skriva texter med enkla meningar och konkret ordförråd som berättar om vardagliga och konkreta ämnen. (A2.1)	Eleven kan producera texter som redogör för det väsentliga och även för vissa detaljer angående vardagliga ämnen, verkliga eller fiktiva. (B1.1)
Handleda eleven att vidareutveckla ett basordförråd och kunskap om	Eleven vidareutvecklar basordförrådet		Eleven kan en begränsad mängd korta, inövade uttryck,	Eleven behärskar ett grundläggande ordförråd och många	Eleven använder sig av ett relativt omfattande ordförråd och olika

strukturer, fraser och idiom.	t och kunskapen om strukturer, fraser och idiom.		det mest centrala ordförrådet och grundläggande satsstrukturer. (A1.3)	centrala strukturer. (A2.1)	strukturer samt en del allmänna fraser och idiom. (B1.1)
-------------------------------	--	--	--	-----------------------------	--

Kulturellt språkbruk

Undervisningsmål	Lärandemål	Kompetens	Kriterier för vitsordet 5 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 8 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 10 vid slutet av åk 9
Handleda eleven att vidareutveckla sin kännedom om uttryck som kan användas i och som hör till artigt språkbruk i sociala sammanhang kopplat till språkkulturen.	Eleven vidareutvecklar kännedomen om artigt språkbruk kopplat till språkkulturen.		Eleven kan använda vanliga uttryck som kännetecknar artigt språkbruk i rutinmässiga sociala sammanhang. (A1.3)	Eleven klarar av korta sociala situationer. Kan använda de vanligaste artiga hälsnings- och tilltalsfraserna samt artigt framföra till exempel önskemål, invitationer, förslag och ursäkten och besvara sådana. (A2.1)	Eleven visar att hen behärskar de viktigaste artighetskutymerna. Eleven kan i sin kommunikation ta hänsyn till några viktiga kulturellt betingade aspekter. (B1.1)
Handleda eleven att vidareutveckla kunskaper om kultur kopplat till språket som undervisas och skapa möjligheter för reflektion kring skillnader och likheter mellan andra kulturer och Åland.	Eleven vidareutvecklar kunskaper om språk och kultur.			<i>Används inte som grund för bedömning.</i>	

Färdigheter för språkstudier

Undervisningsmål	Lärandemål	Kompetens	Kriterier för vitsordet 5 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 8 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 10 vid slutet av åk 9
Handleda eleven att vidareutveckla elevens förståelse för språkets uppbyggnad och grammatik genom praktiska övningar.	Eleven vidareutvecklar förståelsen för språkets uppbyggnad och grammatik.	A, E	Eleven kan tillämpa en del strukturer och delar av den elementära grammatiken.	Eleven behärskar de vanligaste strukturerna och en del av den elementära grammatiken.	Eleven behärskar olika strukturer och kan tillämpa mer avancerad grammatik.